

Istungidokument

A9-0388/2023

4.12.2023

RAPORT

kultuurilise mitmekesisuse ja autorite olukorra kohta muusika voogedastuse
Euroopa turul
(2023/2054(INI))

Kultuuri- ja hariduskomisjon

Raportöör: Ibán García Del Blanco

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI.....	12
LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD, KELLELT RAPORTÖÖR SAI SISENDMATERJALI.....	14
TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS.....	16
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS.....	17

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

kultuurilise mitmekesisuse ja autorite olukorra kohta muusika voogedastuse Euroopa turul (2023/2054(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 167,
- võttes arvesse UNESCO kultuuri väljendusvormide mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsiooni,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiivi (EL) 2019/790, mis käsitleb autoriõigust ja autoriõigusega kaasnevaid õigusi digitaalsel ühtsel turul ning millega muudetakse direktiive 96/9/EÜ ja 2001/29/EÜ¹,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2021. aasta määrust (EL) 2021/818, millega luuakse programm „Loov Euroopa“ (2021–2027) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1295/2013²,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. septembri 2022. aasta määrust (EL) 2022/1925, mis käsitleb konkurentsile avatud ja õiglaseid turge digisektoris ning millega muudetakse direktiive (EL) 2019/1937 ja (EL) 2020/1828 (digiturgude määrus)³,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta määrust (EL) 2022/2065, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (digiteenuste määrus)⁴,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 14. detsembri 2022. aasta resolutsiooni Euroopa kultuurivaldkonna uue tegevuskava ja rahvusvaheliste kultuurisuhete ELi strateegia rakendamise kohta⁵,
- võttes arvesse oma 20. oktoobri 2021. aasta resolutsiooni Euroopa meedia kohta digikümnendil: tegevuskava taastumise ja ümberkujundamise toetamiseks⁶,
- võttes arvesse oma 20. oktoobri 2021. aasta resolutsiooni kunstnike olukorra ja ELi kultuurielu taastumise kohta⁷,

¹ ELT L 130, 17.5.2019, lk 92.

² ELT L 189, 28.5.2021, lk 34.

³ ELT L 265, 12.10.2022, lk 1.

⁴ ELT L 277, 27.10.2022, lk 1.

⁵ ELT C 177, 15.5.2023, lk 78.

⁶ ELT C 184, 5.5.2022, lk 71.

⁷ ELT C 184, 5.5.2022, lk 88.

- võttes arvesse oma 19. mai 2021. aasta resolutsiooni tehisintellekti kohta haridus-, kultuuri- ja audiovisuaalsektoris⁸,
 - võttes arvesse oma 20. oktoobri 2020. aasta resolutsiooni soovitustega komisjonile tehisintellekti, robotitehnoloogia ja seonduva tehnoloogia eetiliste aspektide raamistiku kohta⁹,
 - võttes arvesse oma 20. oktoobri 2020. aasta resolutsiooni intellektuaalomandi õiguste kohta tehisintellekti tehnoloogiate arendamisel¹⁰,
 - võttes arvesse oma 17. septembri 2020. aasta resolutsiooni Euroopa kultuurielu taastamise kohta¹¹,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
 - võttes arvesse kultuuri- ja hariduskomisjoni raportit (A9-0388/2023),
- A. arvestades, et muusikasektor on kultuuri oluline tugisammas, liidu kultuurilise ja keelelise mitmekesisuse tähtis komponent ning ühiskonnas kõikidest kultuuri- ja loomesektori valdkondadest kõige suurema mõjuga;
 - B. arvestades, et muusikasektor on kultuuri- ja loomesektori oluline osa, mida tunnustatakse ühena 14 peamisest ökosüsteemist, mis on vajalik Euroopa majanduse ülesehitamiseks, kuna see toob kaasa majanduskasvu ja loob töökohti, sealhulgas noorte jaoks;
 - C. arvestades, et heliloojad, lauluautorid ja esitajad on muusikasektori väärtusahela keskmes ning on kogu voogedastusplatvormidel levitatava muusika esimene ja kõige tähtsam loominguline liikumapanev jõud;
 - D. arvestades, et viimase kahekümne aasta jooksul toimunud kiired uuendused digitehnoloogia vallas on muusikasektori täielikult ümber kujundanud, ning et eelkõige on muutunud viis, kuidas muusikat luuakse, toodetakse ja levitatakse ning kuidas inimesed muusikale juurde pääsevad ja seda tarbivad;
 - E. arvestades, et muusikasektor kohaneb pidevalt ja kiiresti uute ärimudelite, publikuga suhtlemise uute viiside ja täiendavate platvormide, näiteks sotsiaalmeedia platvormide või lühivideorakenduste kasutamise, mis toob kaasa uusi võimalusi ja uusi väljakutseid; arvestades, et sellega seoses tuleb tegeleda oluliste väljakutsetega, nagu kultuurilise mitmekesisuse edendamine ja autorite õiglane tasustamine;
 - F. arvestades, et peamine viis, kuidas inimesed praegusel ajal muusikat kuulavad, on muusika voogedastuse kaudu kas digitaalsetel muusikaplatvormidel või sellistel platvormidel, kuhu veebikasutajad laadivad üles sisu, sealhulgas sotsiaalmeedia platvormidel otseülekannete voogedastuse või lühivideorakenduste kaudu, mis pakuvad

⁸ ELT C 15, 12.1.2022, lk 28.

⁹ ELT C 404, 6.10.2021, lk 63.

¹⁰ [ELT C 404, 6.10.2021, lk 129.](#)

¹¹ ELT C 385, 22.9.2021, lk 152.

juurdepääsu kuni 100 miljonile muusikapalale, mis on tasuta või suhteliselt madala igakuise abonenditasu eest kättesaadavad kõikjal, igal ajal ja igat liiki seadmetes;

- G. arvestades, et voogedastus moodustab 67 % muusikasektori ülemaailmsest tulust¹²; arvestades, et ülemaailmne muusikasektor on pidevalt kasvanud, kulmineerudes 2022. aastal, mis oli 22,6 miljardi USA dollari suuruse aastase tuluga kaheksas järjestikune kasvuaasta; arvestades, et muusikasektori investorite arvu suurenemine näitab selle tohutut üldist majanduslikku väärtust;
- H. arvestades, et autoreid ja esitajaid ei tunnustata ega tasustata sageli viisil, mis kajastaks nende panuse tegelikku ulatust, mistõttu enamik autoritest saab muusika voogedastuse turult väga vähe tulu ja sageli ei suuda nad oma ametialast karjääri alal hoida, mis toob aja jooksul kaasa märkimisväärse tasakaalustamatuse, millega tuleb tegeleda¹³; arvestades, et on vaja õiglasemat mudelit voogedastustulude jaotamiseks autorite ja esitajate vahel, uurides erinevaid olemasolevaid mehhanisme, nagu proportsionaalsed ja kasutajakesksed mudelid või muud täiesti uued mudelid; arvestades, et platvormide esituste loendamise kriteeriumid võivad samuti mõjutada voogesituse manipuleerimise tavasid;
- I. arvestades, et uuringutes juhitakse tähelepanu sellele, et praegust olukorda iseloomustavad uued väljakutsed, ning samuti mitmed pikaajalised süsteemsed probleemid, millega muusikasektor jätkuvalt silmitsi seisab, eelkõige toodete üldise väärtuse vähenemine, sissetulekute koondumine suurte kaubamärkide ja populaarsemate kunstnike kätte, kvaliteetsete andmete puudumine autorite, esitajate või muude õiguste omajate nõuetekohaseks tuvastamiseks, voogedastusega manipuleerimine, muusikasisu ebaseaduslik kasutamine veebisisu jagamise teenuse osutajate ning valitsevate veebiplatvormide ja rakenduspooldide poolt; tuletab meelde, et kõik need tegurid mõjutavad muusika voogedastuse turust saadava tulu õiglust ja kestlikkust;
- J. arvestades, et muusika voogedastusteenuse kuu keskmine hind ei ole alates selliste teenuste käivitamisest aastate jooksul tõusnud, eriti kui võtta arvesse inflatsiooni ja saadaoleva sisu hulga olulist suurenemist;
- K. arvestades, et autoriõigust ei tohiks muusikateenuste enda kaubandus- ja reklaamistrateegiate kontekstis pidada tasuta varaks;
- L. arvestades, et algoritmide ja väljapakutud palade süsteemide kasutamisega on muusika voogedastusplatvormidel otsustav roll uue sisu avastamisel, mistõttu avaldavad nad märkimisväärset mõju kultuurilisele mitmekesisusele; arvestades, et nad võivad samuti mõjutada, valida välja või suurendada teatavate palade nähtavust ning seega mõjutada ka autorite ja heliloojate ning teiste Euroopa kultuuri- ja loomesektoris osalejate tulusid;
- M. arvestades, et muusika voogedastusplatvormid peaksid jätkama jõupingutusi paljudes autorite, esitajate ja teiste õiguste omajate jaoks väga oluliste tegevusaspektide vallas, et

¹² International Federation of Phonography Industry, 'Global Music Report 2023', 21. märts 2023.

¹³ Ülevaade – [Research for CULT Committee: Cultural diversity and the conditions for authors in the European music streaming market: a bibliographical review](#), (Kultuuriline mitmekesisus ja autorite olukord muusika voogedastuse Euroopa turul. Bibliograafiline ülevaade) Euroopa Parlament, liidu sisepoliitika peadirektoraat – struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika osakond, juuni 2023.

suurendada üldist läbipaistvust ja jälgitavust; arvestades, et muusika voogedastusplatvormid ei ole kohustatud tagama oma algoritmide ja soovitusvahendite läbipaistvust ega ka Euroopa muusikateoste edendamist;

- N. arvestades, et tuleb täiendavalt analüüsida kultuurilise mitmekesisuse edendamist Euroopa muusika voogedastuse turul, sealhulgas Euroopa kunstnike propageerimist kogu maailmas, et vallandada Euroopa kultuuri- ja loomesektori kogu potentsiaal, mis ei saa sõltuda üksnes valitsevate ülemaailmsete eraettevõtjate ärielistest otsustest;
- O. arvestades, et muusikatööstus maadleb üha enam tehisintellektiga loodud sisu kasvava mahuga, kuna iga päev ilmub selliseid palu voogesitusplatvormidele üha rohkem, mis võib veelgi süvendada tasakaalustamatust autorite leitavuse ja tasustamise osas; arvestades, et selle asemel peaks tehisintellektitehnoloogiate väljatöötamine inimeste loovust hoopis toetama ja suurendama ja nende kasutamine peaks olema läbipaistev;
- P. arvestades, et mitmed uuringud on tuvastanud voogesituse pettuse ja manipuleerimise juhtumeid, mille puhul mõned osalised manipuleerivad süsteemiga ja teenivad seeläbi tulu, mis peaks minema autoritele ja esitajatele, kasutades näiteks roboteid, et kunstlikult suurendada teatavate üleslaaditud palade kuulajate arvu¹⁴; arvestades, et tuvastamissüsteemid ja identimismehhanismid sellise ebaseadusliku käitumise vähendamiseks muusika voogedastusplatvormidel on seni piiratud;
- Q. arvestades, et oluline on tagada internetis muusika levitamiseks toimiv ühtne turg; arvestades, et seetõttu tuleks teha sihipärasemaid jõupingutusi erinevuste ja tasakaalustamatusega toimetulekuks ja nende kõrvaldamiseks, arvestades nende mõju turule, eelkõige voogedastusplatvormidelt saadava tulu osas osakaaluga; arvestades, et selleks tuleks teha täiendavaid uuringuid ja analüüse, et koguda andmeid ja teha kindlaks tegurid, mis võivad takistada muusikasisu ringlust kogu Euroopas;
- R. arvestades, et autorite nõuetekohane tuvastamine ei ole oluline mitte ainult nende tunnustamiseks ja paremaks tasustamiseks, vaid ka selleks, et tagada platvormidel mitmekesisus ja läbipaistvus;
1. rõhutab vajadust toetada ja luua eeskirjad, millega tagatakse liidus muusika voogedastuse õiglane ja jätkusuutlik ökosüsteem, mis edendaks kultuurilist mitmekesisust ja kõrvaldaks tasakaalustamatuse, mis mõjutab negatiivselt sektorit, eelkõige selle autoreid ja esitajaid, ning võib takistada selle edukat toimimist;
 2. rõhutab, et kõigil muusika voogedastuse väärtusahelas osalejatel tuleb pidada tõhusat dialoogi, mis hõlmaks ka autoreid ja esitajaid, ning tegema vajalikud muudatused, et tagada sektoris õiglane, kaasav ja kestlik ökosüsteem, et see saaks aidata kaasa kultuurilisele mitmekesisusele, pakkudes võimalusi kunstnike avastamiseks ja edendades kohalikke repertuaare;
 3. tunneb muret, et praegune ebavõrdne tulude jaotumine muusika voogedastuse turul seab ebasoodsasse olukorda nii autorid kui ka esitajad ning ühtlasi ohtu nende karjääri

¹⁴ Pressiteade – [‘Fake streams, real phenomenon: the CNM working with the industry to fight streaming fraud’](#), Centre national de la musique (Võltsvoogedastus on reaalne nähtus: CNM teeb sektoriga koostööd et võidelda pettuste vastu voogedastuses) 16. jaanuar 2023.

digitaalsel turul; väljendab heameelt kõigi jõupingutuste üle autorite ja esitajate õiglasema tasustamise nimel, tunnistades nende rolli Euroopa muusikasektoris;

4. kutsub komisjoni üles hindama Euroopa muusika voogedastuse turul kehtivate lepinguliste tavade ja muusika voogedastusteenuste praeguse tulude jaotamise mudeli mõju kultuurilisele mitmekesisusele ning autorite ja esitajate asjakohase ja proportsionaalse tasustamise põhimõttele, ning kutsub komisjoni üles uurima koostöös asjaomaste sidusrühmadega asjakohaseid meetmeid, sealhulgas alternatiivseid ja õiglasemaid mudeleid voogedastustulu ümberjaotamiseks; kutsub komisjoni üles uurima, kas muusikatööstuse kontsentreerumise tase on suur, ning hindama selle mõju kultuurilisele mitmekesisusele, autorite tasustamisele ja konkurentsile;
5. nõuab tungivalt, et kõik sidusrühmad võtaksid kõik vajalikud meetmed praeguse tasakaalustamatuse ületamiseks, ning palub komisjonil jälgida ja soosida selles valdkonnas tehtavaid edusamme, ning kui sidusrühmade vabatahtlikud algatused ei anna sisulisi lahendusi, kaaluda asjakohaseid poliitilisi ettepanekuid;

Kestliku ökosüsteemi loomine autorite jaoks

6. rõhutab, et autorite olulist rolli peaks peegeldama suurem nähtavus muusika voogedastusteenustes ja voogedastusest saadavate tulude võrdsem jaotumine; kutsub sektorit üles uurima uusi voogedastustulu jaotamise mudeleid, et tagada autoritele ja esitajatele võimalikult võrdne ja kõige õiglasem jaotamine;
7. julgustab komisjoni hindama, kas selliste uute tehnoloogiate kasutamine muusika voogedastuse turul nagu plokiahel, ning õiguste omajate, muusikateoste ja helisalvestiste rahvusvahelised identifitseerimiskoodid võivad suurendada läbipaistvust ja kulutõhusust, eelkõige seoses metaandmete täpsuse ja tasustamisega, seda eriti autorite ja esitajate jaoks; peab kahetsusväärseks, et muusika voogedastusteenustes sellised läbipaistvus- ja identifitseerimisnõuded üldiselt puuduvad;
8. rõhutab, kui oluline on, et autorid astuksid kollektiivse esindamise organisatsioonide liikmeks, et tagada oma õigus kollektiivlepingutele ja kollektiivsele esindatusele; rõhutab, et autorite ühingute kaudu peetavate kollektiivlääbirääkimiste eesmärk on tagada muusika voogedastuse turul autorite teoste õige väärtus ning hõlbustada õiglasemat juurdepääsu turgudele ja kultuurilist mitmekesisust liidus; tuleb meelde, kui oluline on direktiiv 2014/26/EL¹⁵, millega luuakse raamistik muusika voogedastusteenuste autorite õiguste multiterritoriaalseks internetipõhiseks litsentsimiseks, tagatakse autoritele vabadus valida kõige tõhusam viis oma tasusaamise õiguste haldamiseks, ning kehtestatakse kollektiivse esindamise organisatsioonidele eeskirjad kõrgtasemelise läbipaistvuse ja hea valitsemistava kohta, mis on olulised, et muusika voogedastusplatvormidel repertuaari tõhusalt hallata;
9. rõhutab, et oluline on parandada kõigi loomeprotsessis osalejate, eelkõige autorite ja esitajate tuvastamist muusika voogedastusteenustes, tagades muusika voogedastusteenusesse üles laaditud palade metaandmete tervikliku ja täpse jaotamise

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/26/EL autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste kollektiivse teostamise ning muusikateoste internetis kasutamise õiguse multiterritoriaalse litsentsimise kohta siseturul (ELT L 84, 20.3.2014, lk 72).

alates nende loomisest; julgustab sellega seoses kasutama kõiki rahvusvahelisi tunnuskoodi (IPI¹⁶, ISWC¹⁷, ISRC¹⁸, IPN¹⁹ and ISNI²⁰); rõhutab, et loojate nõuetekohasel tuvastamisel on oluline roll teoste otsimisel ja leitavusel, ning see võimaldab loovisikutel tulu jaotamisel nõuetekohast tasu maksta;

10. kutsub kõiki muusikatööstuse osalejaid üles suurendama jõupingutusi, et lugude metaandmed oleks põhjalikud ja õiged, tuvastades ja esitades voogesitusteenustes täpselt autorite andmed nende muusikateoste kohta, sealhulgas juhul, kui üleslaaditud sisu on loonud täiesti sõltumatud autorid;
11. rõhutab vajadust tõsta eelkõige noorte autorite teadlikkust selle kohta, kui tähtis on saada voogedastusturul oma muusika eest õigesti tunnustatud ja tasutud; väljendab heameelt asjakohaste teadusprogrammide ja -algatuste üle, sealhulgas rahvusvahelisel tasandil, ning kutsub komisjoni üles uurima võimalusi selliste algatuste toetamiseks;
12. tuletab meelde vajadust tagada autorite õiguste väärtus, olenemata sellest, mida muusika voogedastusteenused pakuvad; märgib, et mitmed hiljutised uuringud^{21,22} näitavad, et enamik autoreid ja esitajaid ei saa muusika voogedastusest piisavalt tulu; nõuab digitehnoloogia eelsete litsentsitasude määrade läbivaatamist, et viia need kooskõlla õiglaste ja ajakohaste tasudega; mõistab hukka mistahes süsteemid, nagu nn payola skeemid, millega sunnitakse autoreid vastutasuks suurema nähtavuse eest nõustuma väiksema tuluga või töötama tasuta, mis vähendab veelgi niigi väikest voogedastustulu, eriti arvestades, et enamikul juhtudel jääb täitmata ka suurema nähtavuse lubadus;
13. märgib, et muusika voogedastusteenuste pakkujate vahel on Euroopa turul konkurents ja turgu valitsevad mõned ülemaailmsed osalejad; tuletab meelde vajadust kiiresti rakendada digituru õigusakti ja digiteenuste õigusakti, et tagada õiglane ökosüsteem, lõpetades muusika voogedastuse turul veebisisu jagamise platvormide ja muusika voogedastusteenuste osutajate ebaausad konkurentsitavad, näiteks need, mis võimaldavad kasutajatel kaitstud sisu ebaseaduslikult voogedastada või alla laadida; rõhutab sellega seoses läbipaistvuse ja tõhusa auditeerimise vajadust; rõhutab, et on vaja kõrvaldada sellised rikkumised platvormidel ja platvormide poolt, ning rakenduste pooldes;
14. rõhutab, kui oluline on tagada investeerimine Euroopa uutesse talentidesse ja muusikasse, sealhulgas kohalikesse kunstnikesse, nišikunstnikesse ja haavatavatest kogukondadest pärit kunstnikesse, kasutades selleks asjakohaseid rahastamisvahendeid, sealhulgas programmi „Loov Euroopa“, et suurendada investeringuid keele või žanri

¹⁶ IPI: Interested Parties Information, <https://www.ipisystem.org/>.

¹⁷ ISWC: International Standard Musical Work Code, <https://www.iswc.org/>.

¹⁸ ISRC: International Standard Recording Code, <https://isrc.ifpi.org/en/>.

¹⁹ IPN: International Performer Number, <https://www.scapr.org/tools-projects/ipd/>.

²⁰ ISNI: International Standard Name Identifier, <https://isni.org/>.

²¹ Euroopa heliloojate ja lauluautorite liit (European Composer and Songwriter Alliance – ECSA) [Music streaming and its impact on music authors – why we should fix streaming and how to ensure a sustainable future for all music creators](#) (Muusika voogedastus ja selle mõju muusika autoritele – miks me peaksime voogedastust parandama ja kuidas tagada kõigile muusika loojatele kestlik tulevik), juuli 2023.

²² Legrand Network, ‘[Study on the place and role of authors and composers in the European music streaming market](#)’ (Uuring autorite ja heliloojate kohta Euroopa muusika voogedastusturul), Euroopa autorite ja heliloojate ühingu liit (GESAC), 28. september 2022.

mõttes mitmekesisematesse repertuaarivormidesse, digioskuste pakkumisse ja ärimudelite digitaalsesse ümberkujundamisse, ning rõhutab vajadust suurendada autorite teadlikkust oma õigustest;

15. toetab teabe jagamise edendamist platvormidel kunstnike, eelkõige kohalike kunstnike elavettekannete kohta, et hõlbustada nende leidmist ja suurendada nende nähtavust;
16. palub kõigil muusika voogedastuse sektori sidusrühmadel teha koostööd, et hinnata ja vähendada digitaalse muusika CO₂ jalajälge;

ELi päritolu muusikateoste nähtavus ja leitavus

17. nõuab meetmete võtmist liidu tasandil, et tagada Euroopa muusikateoste nähtavus ja juurdepääsetavus, võttes arvesse muusika voogedastusplatvormidel pidevalt kasvava sisu hulka ja liidu eeskirjade puudumist nende ühtlustatud reguleerimiseks;
18. väljendab heameelt komisjoni algatatud uuringu üle, mille eesmärk on hinnata Euroopa muusikateoste leitavust muusika ökosüsteemis, sealhulgas muusika voogedastusteenuste kaudu; palub komisjonil teha nende tulemuste põhjal ettepanek asjakohaste meetmete võtmiseks, sealhulgas õigusraamistiku kohta, et tagada muusika voogedastuse platvormidel Euroopa muusikateoste nähtavus, kättesaadavus ja esiletõstmine;
19. palub sellega seoses komisjonil tagada, et selline õigusraamistik hõlmaks konkreetseid mitmekesisuse näitajaid, mille abil saaks sõltumatult hinnata Euroopa päritolu muusikateoseid, ning nende žanrite, keelte ja sõltumatute autorite mitmekesisust;
20. rõhutab lisaks, et selliseks õigusraamistikuks oleks vaja, et komisjon määraks kindlaks parimad tavad platvormiliidest edendatava mitmekesise sisu katsetamiseks ning jälgiks seda korrapäraselt ja annaks sellest aru, kasutades selget metoodikat, et mõista ja hinnata Euroopa muusikateoste nähtavust muu hulgas kureeritud muusikapalade valikutes, kasutajaliidestest, algoritmilistes valikutes ja soovitusüsteemides, et tagada nende esiletõstmine ja leitavus;
21. kutsub komisjoni üles koguma andmeid ja viima läbi põhjaliku analüüsi, mille eesmärk on tagada Euroopa muusikateoste leitavus muusika voogedastusteenustes, ning algatama kõigi asjaosaliste vahel struktureeritud dialoogi; palub komisjonil tulemuste põhjal kaaluda võimalust kehtestada muusika voogedastusplatvormidele konkreetseid meetmed, näiteks Euroopa muusikateoste kvoodid;
22. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles hindama asjakohaseid viise Euroopa digitaalse muusikapärandi säilitamiseks, vähendades samal ajal tegelikku sõltuvust kaubanduslikest muusika voogedastusplatvormidest, et tagada pikas perspektiivis Euroopa muusikateoste kättesaadavus ja juurdepääsetavus;

Üleminek tehisintellekti eetilisele kasutamisele

23. nõuab tehisintellekti eetilist kasutamist kultuuri- ja loomesektoris, sealhulgas muusikas, ning rõhutab, et tehisintellekt võib olla vahend, mille abil kunstnikud saavad oma loomingut uurida, uuendada ja edendada; nõuab maksimaalset läbipaistvust ja rõhutab

vajadust tagada vastavus kõigile liidu õiguslikele nõuetele muusikateoste arendamise, tootmise ja tarnimise kohta tehisintellekti tehnoloogiate abil; rõhutab vajadust käsitleda tehisintellekti kasutamise konkreetset mõju kultuuri- ja loomesektoris;

24. kutsub komisjoni üles esitama sihipäraseid õiguslikke sätteid, et tagada kõigil asjaomastel muusika voogedastusplatvormidel algoritmide ja sisusoovitussüsteemide läbipaistvus, vältides seeläbi ebaausaid tavasid ja pettusi, mida kasutatakse professionaalsete autorite kulude ja töötasude vähendamiseks; palub muusikateenistustel jätkata investeerimist asjakohastes vahenditesse, et selliseid tegevusi tuvastada;
25. rõhutab, et tehisintellekti loodud sisu kasv on toonud kaasa voogedastusplatvormidele üles laaditud palade arvu suurenemise, mis muudab Euroopa muusikateoste esiletõstmise ja leitavuse tagamise veelgi olulisemaks; rõhutab, et üldsust tuleks teavitada, kui muusika voogedastusplatvormidel olevad muusikateosed, laulud või esitajad on suuremalt jaolt loonud tehisintellekt ilma inimautorite olulise panuseta; rõhutab sellega seoses vajadust tagada tarbijate hea teavitamine ning vajadust töötada välja selge, õigeaegne ja nähtav märgistus, mis teavitab avalikkust üksnes tehisintellektiga loodud teostest, mis ei sisalda loojate isiksust ega loovust väljendavaid elemente;
26. väljendab heameelt sidusrühmade dialoogi üle, mille eesmärk on võidelda süvavõltsingute leviku vastu muusika voogedastusplatvormidel, ning nõuab kõigi autorite ja esitajate huvide arvessevõtmist; tuletab meelde, et süvavõltsing on väljund, mida toodab tehisintellekti mudel või rakendus, ning mis võib autori või esitaja nõusolekuta kasutada tema identiteeti, häält ja sarnasust; nõuab tuvastamisvahendite laialdasemat kasutuselevõttu süvavõltsingute ja manipuleeritud sisu avastamiseks ning nõuab autoritele, esitajatele ja teistele õiguste omajatele kergesti juurdepääsetavaid mehhanisme nendest teatamiseks;
27. juhib tähelepanu sellele, et autoritel, esitajatel ja muudel õiguste valdajatel peaks olema lubatud reserveerida ja litsentsida õigusi kasutada oma teoseid väljaõppeks, tehisintellekti kavandamiseks või arendamiseks väljaspool teadusuuringute ulatust; rõhutab sellega seoses vajadust tagada generatiivsete tehisintellektisüsteemide autoriõigustega kaitstud "koolitussisu" läbipaistvus, et tagada vastavus kohaldatavatele ELi või riiklikele autoriõiguslastele õigusaktidele, ning rõhutab seetõttu, et nende generatiivsete tehisintellektisüsteemide pakkujad peavad dokumenteerima ja tegema avalikult kättesaadavaks piisavalt üksikasjaliku kokkuvõtte nende koolitusandmete kasutamise kohta, olenemata sellest, kus see koolitus toimus, et võimaldada liidu autoriõigusega ette nähtud teksti- ja andmekaeve erandi nõuetekohast kohaldamist;

Väljavaated

28. palub komisjonil luua Euroopa muusika vaatluskeskus, mis koguks ja analüüsiks liikmesriikide andmeid ning annaks teavet muusikaturgude kohta liidus, ning palub analüüsida muusikasektorit ja eelkõige muusika voogedastuse turgu mõjutavaid õiguslikke probleeme ning nendest aru anda, eesmärgiga sektorit arendada;

29. kutsub komisjoni üles programmi „Loov Euroopa“ veelgi parandama, eelkõige kõikehõlmavate meetmete kaudu muusika valdkonnas;
30. rõhutab, et muusikal on suur potentsiaal edendada Euroopa kultuuri, ajalugu, pärandit, väärtusi ja mitmekesisust; on veendunud, et muusikal on ka potentsiaal aidata kaasa liidu pehmele jõule; rõhutab, et liit peaks keskenduma tugevalt Euroopa kunstnike edendamisele kolmandates riikides; kutsub sellega seoses komisjoni üles töötama välja Euroopa muusikateoste tervikliku ekspordistrateegia;
31. kutsub komisjoni üles looma struktureeritud dialoogi kõigi sidusrühmade vahel, et paralleelselt oma peatsete seadusandlike ettepanekutega algoritmide läbipaistvuse ja Euroopa muusikateoste esiletõstmise kohta arutada muusika voogedastuse turgu mõjutavaid päevaprobleeme, ning tegema koostööd, et leida ühiseid lahendusi muusika voogedastusplatvormidest saadava tulu õiglasemaks jaotamiseks, eelkõige autorite, esitajate ning väikeste ja mikrosuurusega sõltumatute tootjate jaoks;
32. kutsub komisjoni üles kaaluma Euroopa muusikatööstuse strateegia kasutuselevõtmist, et tagada liidu panus oma artistide ja teoste mitmekesisuse edendamisse, keskendudes Euroopa muusikatööstuse tugevusele ja mitmekesisusele ning toetades väiksemaid tegijaid, meelitades ligi rohkem investeringuid, ning pakkudes kunstnikele suuremat kokkupuudet ja tulemuste kvantifitseerimist;
 - o
 - o o
33. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

SELETUSKIRI

Digiülemineku kiirenemine meie ühiskondades tekitab traditsioonilistes sotsiaalsetes suhetes ebakõlasid ning muutuste kiiruse tõttu on nende tasandamine või korrigeerimine mõnikord keeruline. Tasakaalustamatus on mõjutanud kõiki turge ning mõnel juhul on see suurem ja mõnel juhul väiksem. Kultuurisektor ei ole selles suhtes mingi erand. Väärtusahelas on osalejate vahel tekkinud uut laadi tasakaal, sealhulgas on esile kerkinud uued osalejad ja mõned osalejad on praktiliselt kadunud, mille on tinginud järgmised asjaolud: internetis tarbimine (ja sellest tulenev internetipiraatluse probleem), ülemaailmselt kättesaadava loomingu tohutu kasv ning sellest tulenev tarbimise ja konkurentsi kasv, uute vahendite kasutamine loomeprotsessis, tehisintellekti kasutamise plahvatuslik kasv ning nn virtuaalmaailmade või metaversumide esilekerkimine. Arvestades kultuuriökosüsteemi teadaolevat haprust ja ebakindlust ning mainitud muutuste kiirust ning õigusstruktuuri ebapiisavat ja viivitatud reageerimist, on arusaadav, et see süsteem oli mõjutatud tugevamalt kui teised ja et ka tänapäeval kannatab see uue reaalsusega kohanemisel suuremal määral tagajärgede all, seda peamiselt kunstnike ja loojate, aga ka kogu väärtusahela tingimuste osas.

Muusika on kahtlemata üks neid kultuuri allsüsteeme, kus muutus on olnud kõige tuntavam. Kõigest mõne aastaga on vinüülplaatidelt või CDdelt üle mindud massitarbimisele internetis. Tänapäeval tarbib üldsus muusikat voogedastuse kaudu veebiplatvormidel, mis tegutsevad kogu maailmas ja võimaldavad juurdepääsu miljonitele muusikapaladele (kuni 300 miljonile teosele). Isegi raadiomuusika mudel on hetkel langustrendis. Kunagi varem ei ole maailmas nii palju muusikat tarbitud ning kunagi varem pole olnud nii ulatuslikku juurdepääsu lõpmatule hulgale artistidele, stiilidele ja vormidele. Kunagi varem ei ole muusikatööstuses liikunud nii palju raha. Kuid see olukord on iseenesest paradoksaalne: kunagi varem ei ole loovisikute ja esitajate olukord olnud nii ebakindel, kui välja arvata käputäis väga edukaid artiste, ning kunagi varem pole tarbitud nii vähe muusikastiile kui praegu.

Oleme hetkel tunnistajaks muusikakogemuse äärmuslikule kommertsialiseerumisele, kus vähem populaarsetel muusikastiilidel on järjest keerulisem kuulajateni jõuda, sama võib täheldada vähese kõnelejate arvuga keelte puhul, mille puhul selles keeles muusika tarbimine väheneb isegi koduriigis. Suure ülemaailmse muusika veebituru tekkimine on toonud kaasa üha ühetaolisema muusikavaliku, mida kinnistavad väljapakutud palade valikud ja algoritmid, mis muudavad kuulajate muusikamaitse üha sarnasemaks.

Vähem tuntud või eksperimentaalseid stiile viljelevatel autoritel või esitajatel on raske suurt muusikavalikut pakkuvatel platvormidel nähtavust saavutada. Väljapakutud peamiste palade valikust välja jäämine või nende platvormide avalehel mittekajastumine tähendab praktiliselt varjusurma. Raadiojaamadel ei ole enam palju kaalu uute nimede turule toomisel; ainsad alternatiivid on muud sotsiaälvõrgustikud, mis õõnestavad kunstilist kogemust veelgi rohkem.

Vajadus kajastuda väljapakutud palade valikus on viinud selliste tavadeni nagu payola-skeemid, mille puhul autorid on nõus väiksemate tasudega, et olla paremini nähtavad. Sellel taval on kahtlemata kahetsusväärased tagajärjed, seda enam, et tulu, mida loojad ja esitajad saavad oma teoste voogedastusel tarbimise eest makstavatest litsentsitasudest, on naeruväärselt väike. Artistid, kelle muusikateoseid kuulatakse aastas sadu tuhandeid kordi, ei suuda sellest rahaliselt ära elada ning peavad otsima lisisissetulekuallikaid, andes kontserte ja tunde või leides äraelamiseks muid viise. Nii see edasi kesta ei saa.

Muusikasektori väärtusahelat tuleb põhjalikult analüüsida, et teha kindlaks, kus tasakaalustamatus täpselt esineb, ning võtta parandusmeetmeid kas õiguslike vahendite ja/või heade tavade tegevusjuhise abil. Analüüsimisel ei tohiks end lasta kanda eelarvamustest, müütidest või mõnede muusikaturu osalejate demoniseerimisest. Kõigil osalejatel on vajalik roll ja igal juhul vajavad kõik tasakaalustatud meetmeid, et tagada kestlikkus ning uute artistide ja muusikavalikute esilekerkimine.

Euroopa Liidu tunnuslause on „Ühinenud mitmekesisuses“. Seda asutamislepingu preambulis kajastuvat lauset võib põhimõtteliselt tõlgendada kahte moodi – nii tähelepaneku kui ka kohustusena:

- Kultuur on tsivilisatsiooni hääl; Euroopa Liit ilma selle osiseks olevate ühiskondade kultuurita oleks ilma hingeta tühipaljas kest;
- Liidu kohus on tagada mitmekesisus, ilma selleta kaotab projekt mõtte. Ainult keelelise ja etnograafilise mitmekesisuse kaitsmisest ei piisa, vaid kaitsta tuleb ka meie ühiskondade väga rikkaliku loomepärandit.

ELi tunnuslause kahesugusest tõlgendamisest lähtuvalt on Euroopa Liit mitmel korral võtnud vastu õigusnorme kultuuripärandi ning artistide ja loovisikute õiguste kaitseks nii füüsiliselt kui ka digitaalselt. Nüüd on vaja võtta meetmeid, et tagada muusika loomesektori kestlikkus ja võimaldada luua mitte ainult vaimset, vaid ka majanduslikku rikkust. Käesolevat raportit tuleb käsitada Euroopa Parlamendi kultuurikomisjonis välja töötatud soovitusena, millega kultuurikomisjon andis endal lasuvat vastutust silmas pidades teemakäsitluse oma panuse. See tekst on koostatud tihedas koostöös sektoriga eesmärgiga tuvastada selle turu talitlushäired ja pakkuda välja lahendusi.

„Elu ilma muusikata oleks viga, kannatus, pagendus“, ütles Nietzsche. Muusika on tõenäoliselt kõige metafüüsilisem, seletamatum ja arusaamatum kunstikogemus, mis inimesel võib olla, ning et sellest lummusest rääkis ka Nietzsche. Peame tegema kõik endast oleneva, et see maagia Euroopas elus püsiks.

**LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD,
KELLELT RAPORTÖÖR SAI SISENDMATERJALI**

Vastavalt kodukorra I lisa artiklile 8 kinnitab raportöör, et ta sai raporti koostamisel enne selle komisjonis vastuvõtmist sisendmaterjali järgmistelt üksustelt või isikutelt:

Üksus ja/või isik
AEPO-ARTIS GESAC, European Grouping of Societies of Authors and Composers (Euroopa autorite ja heliloojate ühingute liit) ECSA, European Composer & Songwriter Alliance (Euroopa heliloojate ja lauluautorite liit) IFPI, International Federation of the Phonographic Industry (Rahvusvaheline foonograafiatööstuse föderatsioon) IMPALA, Independent Music Companies Association (Sõltumatute muusikaettevõtjate ühendus) ICMP, International Confederation of Music Publishers (Rahvusvaheline Muusikakirjastajate Konföderatsioon) IMPF, Independent Music Publishers International Forum (Sõltumatute kirjastajate rahvusvaheline foorum) EMMA (Euroopa muusikajuhtide liit) CreativityWorks! CISAC MIDEM+, Marché International du Disque et de l'Édition Musicale (Muusikatööstuse kaubanduslaad) Konsortium Fair MusE PEARLE SGAE (Hispaania autorite ja kirjastajate üldühing) Warner Music Station Madrid Promusicae, Productores de Música en España (Muusikaprodutsendid Hispaanias) AIE, Asociación de Artistas Intérpretes o Ejecutantes de España (Hispaania Esituskunstnike Liit) PRSforMusic: Mechanical - Copyright Protection Society & Performing Right Society (Autoriõiguste mehhaaniline kaitse ühing ja esitusõiguste ühing) Digital Music Europe Spotify Apple Music Amazon Google YouTube Sony Music Entertainment Universal Music Group European Coalitions for Cultural Diversity (Euroopa kultuurilise mitmekesisuse koalitsioonid) Métamusique Music Rights Awareness Foundation (Muusikaõiguste alase teadlikkuse fond) Salt Pivotaleconomics.com

Eespool esitatud loetelu koostamise eest vastutab ainuisikuliselt raportöör.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	28.11.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 23 -: 3 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Asim Ademov, Andrea Bocskor, Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Chiara Gemma, Catherine Griset, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Niklas Nienaß, Marcos Ros Sempere, Monica Semedo, Andrey Slabakov, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	João Albuquerque, Ibán García Del Blanco, Łukasz Kohut, Marcel Kolaja, Emmanuel Maurel, Wolfram Pirchner, Rob Rooker

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

23	+
ID	Catherine Griset
NI	Andrea Bocskor
PPE	Asim Ademov, Tomasz Frankowski, Wolfram Pirchner, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Renew	Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva, Monica Semedo
S&D	João Albuquerque, Ibán García Del Blanco, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Lukasz Kohut, Marcos Ros Sempere
The Left	Niyazi Kizilyürek, Emmanuel Maurel
Verts/ALE	Niklas Nienab
3	-
ECR	Rob Rooken, Andrey Slabakov
Verts/ALE	Marcel Kolaja
1	0
ECR	Chiara Gemma

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu